

1. Ольга

Хто ж не знає знамениту княгиню Ольгу, яку проголосили святою православною та католицькою церквою? Коротка відповідь — достеменно ніхто. Чому? Та бо ніхто не знає, коли вона народилась і ким були її батьки. Місце народження нам теж невідомо. Як і імена її дітей, окрім знаменитого Святослава I Завойовника. Про інших ми можемо лише здогадуватись.

Що ж нам узагалі відомо? Ольга була дружиною володаря Русі Ігоря I Старого, який загинув, збираючи данину з племені деревлян, 945 року. Після цього Ольга очолила державу, бо її син був ще маленьким. Слід сказати, що в 10 столітті вона була єдиною жінкою в Європі на чолі держави. Цей факт сам по собі вражає! У ті часи жінкам рідко доводилось керувати чимось, крім домашнього господарства.

Ольга помстилась племені деревлян за смерть свого чоловіка. У літописах описується, як вона це зробила, але якщо я розповім, ця книга вже не буде рекомендована дітям. Похід проти деревлян, які мешкали на землях сучасного Полісся, був єдиною воєнною операцією Ольги. Жінка врахувала всі помилки свого чоловіка й добре зрозуміла, що самими походами та грабунками міцної держави не збудуєш. Тому вона почала наводити лад усередині Русі.

Правителька зробила податки справедливими й добре організувала процес їх сплати, тож незабаром кошти рікою потекли до державної скарбниці. На них будували нові дороги, мости та

поселення, а ще отримувало платню військо, яке захищало наші кордони. Крім того, Ольга зрозуміла усі переваги християнства. Окрім нової віри, воно несло із собою культуру, науку та визнання інших європейських країн, що на той час уже були здебільшого християнськими.

Приблизно 956 року правителька охрестилась. У наших літописах вказано, що це сталося в Константинополі, столиці Візантії, хоча ймовірно Ольга охрестилась у Києві. За кілька років у неї виникла думка охрестити всю Русь, тож вона попросила Папу Римського (голову всіх тодішніх християн) допомогти з цим. За наказом Папи в дорогу вирушив єпископ Адальберт з багатьма священниками та монахами. Але, коли 962 року вони прибули до Києва, на троні уже сидів Святослав I Завойовник. Він та його військо не бажали охрещуватись, вважаючи це зрадою старої віри. Тому Святослав усунув матір від влади. Хрещення не відбулось.

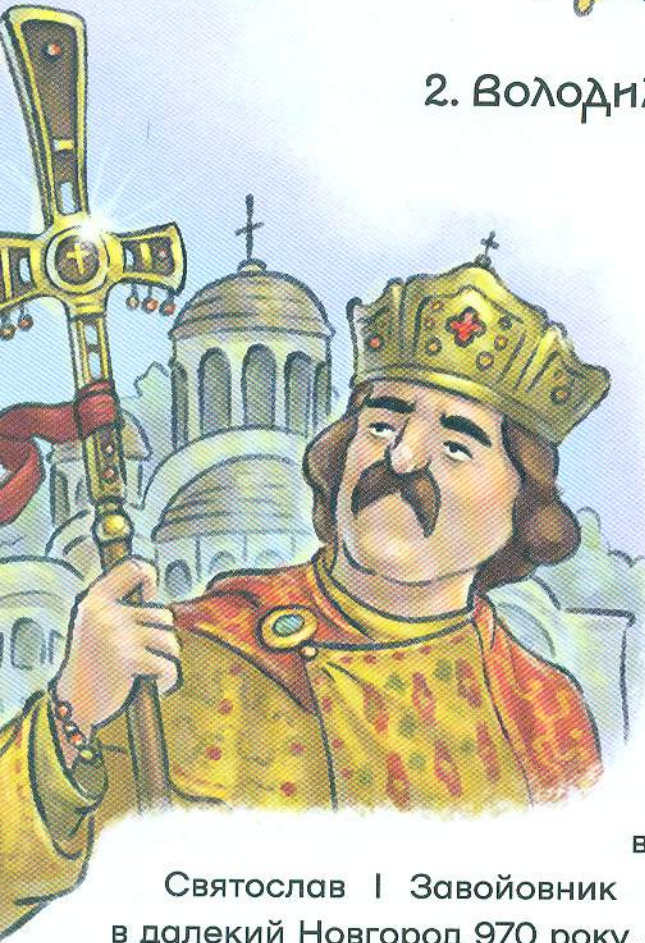
До кінця життя Ольга перебувала в Києві і все ж керувала державою, бо її син постійно з кимось воював і щось там захоплював. Мати просила його більше дбати про рідну землю, а не шукати собі пригод на голову. Святослав не слухав матір. Урешті-решт в одному з походів він загинув. Ольга цього не побачила, бо померла 969 року за кілька років до загибелі сина. Вона була похована з великими почестями в Києві.

Ольга, яку сучасники називали королевою Оленою, була і є однією з найславетніших людей нашого народу. Вона першою зрозуміла, що головне — це добробут та безпека рідної землі, турбота про свій народ.

2. Володимир Великий

Володимир був онуком Ольги. Відомостей про його життя збереглося більше, ніж про попередників. Ми навіть знаємо, що він народився приблизно 957 року, а його матір звали Малуша. Можливо, вона була донькою деревлянського князя Мала, який колись убив Ігоря — діда Володимира. Саме за це бабуся Ольга не любила Малушу і ще маленьким забрала Володимира до себе в палац на виховання.

Святослав I Завойовник відправив Володимира правити в далекий Новгород 970 року. Там йому допомагав брат матері Добриня. Чоловік до кінця життя вірою та правдою служив племіннику, а з часом став героєм наших легенд як один із трьох богатирів.

Молодий Володимир мав запальний характер і прагнув влади. Однак після смерті Святослава новим володарем держави став його найстарший син Ярополк I. Він був повністю протилежний Володимиру — миролюбний і спокійний, але в ті жорстокі часи ці риси мало допомагали правителям. 978 року Володимир скинув його з престолу і сам став правити Руссю. Невдовзі він придушив усі повстання незадоволених племен, а ще приєднав до своїх володінь землі дулібів та білих хорватів. Потім він переміг поляків та печенігів й очолив похід у Залісся. Сміливо можна вважати, що войовничу вдачу Володимир отримав від свого батька Святослава.

Уже 987 року наш непосидючий герой подався походом у Крим, який тоді належав Візантії. Успіх був на боці Володимира, і володар Візантії Василь II попросив про мир. Володимир погодився, але за умови, що імператор віддасть за нього заміж свою сестру. Той почухав потилицю і сказав: «Ти, чоловіче, охрестись. Бо це нечувано, щоб візантійська принцеса виходила заміж за якогось язичника». «Нема питань», — відповів Володимир і охрестився. Після весілля він вирішив охрестити усю державу. Це сталося 988 року. Християнство принесло до Русі освіту й літописання та дозволило їй посісти чільне місце серед країн Європи. Вже ніхто не вважав нас дикунами, які тільки вміють ходити походами та грабувати.

Володимир уперше почав карбувати власні монети, які виплавляли із золота та срібла. На них був зображений сам правитель, що сидить на престолі, і тризуб, який навіть тисячу років по тому є гербом нашої держави. Володимир збудував багато нових міст, а Київ перетворив на одне з найбільших. Німецький мандрівник тих часів нарахував у столиці аж чотириста церков! Можна лише уявити, скільки людей там проживало. Також за правління Володимира спорудили Змієві вали — систему укріплення на зразок Великої китайської стіни, яка мала захищати від нападів кочівників.

Помер Володимир Великий 15 липня 1015 року у своєму палаці в селищі Берестове. Його поховали в Києві у знаменитій Десятинній церкві, яку він наказав збудувати.

Володимир Великий — один із найкращих правителів не лише в нашій історії, але й у європейській. Був умілим політиком і талановитим полководцем, хоч характер мав непростий. Зрештою, спробуйте самі бути добрими та милими, коли вас оточують вороги, а треба залізною рукою будувати імперію!